

การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคล
ของประชาชนกรุงเทพมหานคร

นางสาวกนกพร ศักดิ์อุดมขจร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2543
ISBN 974-13-0891-4
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 0 ต.ค. 2546

I 19813934

FINANCIAL INFORMATION SEEKING, USES, AND PERSONAL FINANCIAL
MANAGEMENT OF BANGKOK RESIDENTS

MISS KANOKPORN SAK-UDOMKAJORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0891-4

กนกพร ศักดิ์อุดมขจร : การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของประชาชนกรุงเทพมหานคร (FINANCIAL INFORMATION SEEKING, USES AND PERSONAL FINANCIAL MANAGEMENT OF BANGKOK RESIDENTS)
 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อัญชลี ลิขสุวรรณ, 167 หน้า, ISBN 974-13-0891-4

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน การใช้ประโยชน์ และพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงินกับการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงินกับพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 409 คน จากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ t-test และ One Way ANOVA และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ Pearson's Product Moment Correlation และทำการประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ผลการวิจัยพบว่า 1.ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อาชีพ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ที่ต่างกัน แสวงหาข่าวสารทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2.ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ประชาชนผู้ซึ่งมีเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้ต่างกัน ไม่ใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงินต่างกัน 3. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ ต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่เดียวกันประชาชนผู้ซึ่งมีเพศและสถานภาพสมรสต่างกัน ไม่มีพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลต่างกัน 4. การแสวงหาข่าวสารของประชาชนกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน และ 5. การใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงินของประชาชนกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคล

ภาควิชา	การประชาสัมพันธ์	ลายมือชื่อนิสิต..... กนกพร ศักดิ์อุดมขจร ✓
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์พัฒนาการ	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อัญชลี
ปีการศึกษา	2543	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี).....

4285201128 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORDS : FINANCIAL INFORMATION SEEKING/ USES/ PERSONAL FINANCIAL MANAGEMENT/ BANGKOK RESIDENTS.

KANOKPORN SAK-UDOMKAJORN : FINANCIAL INFORMATION SEEKING, USES AND PERSONAL FINANCIAL MANAGEMENT OF BANGKOK RESIDENTS. THESIS ADVISOR : ANCHALEE LEESAVAN, Ed. D. 167 pp. ISBN 974-13-0891-4

The purposes of this research were to investigate 1) the financial information seeking, financial information uses, and personal financial management among different demographic Bangkok residents 2) the correlation between financial information seeking and financial information uses, and 3) the correlation between financial information uses and personal financial management.

A survey research was conducted with a random sample size of 409 Bangkok residents. The percentage, mean, t-test, One Way ANOVA and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were used to analyze the data. Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) Programme was employed for data processing. The results of the research found that ;

1. Bangkok residents with different demographic characteristics in sex, age, occupation, marital status, education and income were statistically different in terms of financial information seeking.
2. Bangkok residents with different demographic characteristics in education were significantly different in their financial information uses; meanwhile, those with sex, age, occupation, marital status and income were not.
3. Bangkok residents with different demographic characteristics in age, occupation, education and income were significantly different in their personal financial management; meanwhile, those with sex and marital status were not.
4. Financial information seeking of Bangkok residents positively correlated with financial information uses, and
5. Financial information uses of Bangkok residents positively correlated with personal financial management.

Department Public Relations
Field of Study Development Communication
Academic year 2000

Student's signature.....
Advisor's signature.....
Co-advisor's signature.....

KS-
Anchalee

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนและความกรุณาจากผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยหลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. อัญชลี ลีสุวรรณศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์พร้อมทั้งให้คำแนะนำและกำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมา ทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณอาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ชีวิต โอกาส และอนาคตอันดีงาม ขอขอบคุณพี่ชาย น้องสาวและน้องชาย ที่ช่วยเหลือในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ขอบคุณ เพื่อน ๆ นิเทศศาสตร์พัฒนาการ พี่ ๆ และน้องร่วมสถาบันทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งกับความช่วยเหลือ แรงสนับสนุน และกำลังใจ ที่ได้รับจากทุกท่าน และจะบันทึกไว้ในความทรงจำตลอดไป.

กนกพร ศักดิ์อุดมขจร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1	บทนำ
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 5
	1.3 สมมติฐานในการวิจัย..... 5
	1.4 ขอบเขตในการวิจัย..... 6
	1.5 นิยามศัพท์..... 6
	1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย..... 7
2	ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	2.1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล..... 8
	2.3 แนวคิดเรื่องทัศนคติ..... 12
	2.4 การแสวงหาข่าวสาร..... 19
	2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้รับสาร..... 9
	2.5 ทฤษฎีการใช้สารการโน้มน้าวใจ..... 18
	2.6 ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อการโน้มน้าวใจ..... 23
	2.7 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ..... 31
	2.8 แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ..... 32
	2.9 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเงินบุคคล..... 37

สารบัญ

	หน้า
2.10 ทฤษฎีการสื่อสารนวงกรรม.....	47
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากร.....	54
3.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	54
3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
3.5 หลักเกณฑ์การให้คะแนน.....	58
3.6 การทดสอบเครื่องมือ.....	60
3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
3.8 การประมวลผล.....	61
3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	61
4 ผลการวิจัย	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	63
4.2 การทดสอบสมมติฐาน.....	85
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	133
5.2 อภิปรายผล.....	139
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	155
รายการอ้างอิง.....	157
ภาคผนวก.....	160
ประวัติผู้เขียน.....	

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	แสดงแบบจำลองเพื่ออธิบายกระบวนการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	22
แผนภาพที่ 2	แสดงลำดับชั้นขององค์ประกอบในกระบวนการแสวงหาข่าวสาร	25
แผนภาพที่ 3	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในกระบวนการแสวงหาข่าวสาร	26
แผนภาพที่ 4	แสดงแบบจำลองของการตัดสินใจที่เหมาะสม	40
แผนภาพที่ 5	แสดงแบบจำลองการบริหารการเงินบุคคล	43
แผนภาพที่ 6	แสดงขอบเขตการบริหารการเงินที่สำคัญของบุคคล	44
แผนภาพที่ 7	แสดงลักษณะการแพร่กระจายตามลำดับชั้น E-P-S STAGE	50
แผนภาพที่ 8	แสดงกรอบแนวคิดในงานวิจัย	53

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	64
2	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามเนื้อหาในการแสวงหา ข่าวสาร.....	66
3	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามเนื้อหาในการแสวงหา ข่าวสาร (โดยสรุป) แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตาม เหตุผลในการแสวงหาข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง.....	70
4	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามรูปแบบของข่าวสาร ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ.....	72
5	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามสื่อที่ประชาชนเลือกใช้ เพื่อติดตามข่าวสาร.....	74
6	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามความบ่อยครั้งในการ เลือกใช้สื่อเพื่อติดตามข่าวสาร.....	76
7	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามประโยชน์ที่ได้รับจาก ข่าวสารทางการเงิน.....	78
8	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จำแนกตามพฤติกรรมกรรมการบริหาร การเงินบุคคล.....	80
9	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน.....	82
10	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน (ด้านเนื้อหาข่าวสาร).....	84
11	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน (ด้านสื่อที่เลือกใช้).....	86
12	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน (ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อ).....	87
13	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน(ด้านเนื้อหาข่าวสาร).....	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
14	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน(ด้านสื่อที่เลือกใช้).....	90
15	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน(ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อ).....	92
16	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน(ด้านเนื้อหาข่าวสาร).....	94
17	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน(ด้านสื่อที่เลือกใช้).....	96
18	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน(ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อ).....	98
19	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน(ด้านเนื้อหาข่าวสาร).....	100
20	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน(ด้านสื่อที่เลือกใช้).....	102
21	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน(ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อ).....	104
22	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงินของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน(ด้านเนื้อหาข่าวสาร).....	106
23	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงินของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน(ด้านสื่อที่เลือกใช้).....	108
24	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงินของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน(ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อ).....	110
25	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน(ด้านเนื้อหาข่าวสาร).....	112
26	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน(ด้านสื่อที่เลือกใช้).....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
27	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน(ความบ่อยครั้งในการใช้สื่อ)..... 116
28	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน..... 118
29	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน..... 119
30	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน..... 120
31	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน..... 121
32	การทดสอบความแตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน..... 122
33	การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน..... 123
34	การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน..... 124
35	การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน..... 125
36	การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน..... 126
37	การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคลของ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน..... 127
38	การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการบริหารการเงินบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน..... 128
39	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาข่าวสารทางการเงินกับการ ใช้ประโยชน์..... 129

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
40	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารกับพฤติกรรม บริหารการเงินบุคคล.....	130
41	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเงินกับ พฤติกรรมบริหารการเงินบุคคล.....	132